

Тернопільська обласна рада  
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації  
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної  
академії ім. Тараса Шевченка

*Циклова комісія трудового навчання та технологій  
і образотворчого мистецтва*

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Заступник директора  
з навчально-виховної роботи  
Лариса РАЦ  
"31" серпня 2022 р.



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Художня обробка дерева*

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**  
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**  
Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**  
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Писаренок В. В. Художня обробка дерева : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2022. 16 с.

**Розробник:**

**Писаренок Віталій Володимирович** – голова циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва (протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.).

Голова циклової комісії



Віталій ПИСАРЕНОК

## 1. Вступ

Сучасні вимоги та завдання освітньої галузі «Мистецтво» щодо виховання творчої особистості з високим рівнем естетичної культури актуалізують проблеми, пов'язані з відповідною художньо-трудовою підготовкою вчителів образотворчого мистецтва, які повинні мати розвинені творчі здібності й естетичний смак, досконало володіти предметним матеріалом, на фаховому рівні розв'язувати навчально-виробничі завдання, віднаходити оптимальні шляхи та засоби вдосконалення творчої проектно-технологічної підготовки школярів у галузі декоративно-ужиткового мистецтва.

Навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва різним видам декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема художньої обробки деревини, уможлиблює розвиток їхньої естетичної і технологічної культури, сприяє творчому розвитку, успішній самореалізації та соціалізації у середовищі здобувачів фахової передвищої освіти, формуванню професійної компетентності та спонукає їх до активної участі у процесі відродження національно-культурних надбань українського народу. Крім цього, майстерне володіння різними техніками і технологіями художнього деревообробництва та методикою їх навчання забезпечує необхідну соціальну захищеність майбутнього педагога, його конкурентоспроможність на ринку праці.

На заняттях у навчальних майстернях здійснюється практична підготовка майбутніх учителів, що має виховну, технічну та технологічну спрямованість.

Увесь процес навчання повинен бути творчим, носити виховний характер, а виготовленні вироби повинні мати художню цінність, відповідати функціональним і естетичним вимогам, носити суспільно корисний характер.

Робоча програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Художня обробка деревини» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

## 2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS: – 3,5	Галузь знань 01 Освіта	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 135	Спеціальність 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	<b>Рік підготовки:</b>	
		2-й	3-й
		<b>Семестри</b>	
		4-й	5-й
Тижневих годин аудиторних – 2; 2 самостійної роботи здобувачів освіти – 1	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)	<b>Лекції</b>	
		2 год	2 год.
		<b>Лабораторні</b>	
		36 год.	30 год.
	<b>Самостійна робота</b>		
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	22 год.	13 год.
		<b>Вид контролю:</b> екзамен – 5-й семестр	

### 3. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою навчальної дисципліни** є розвиток у здобувачів фахової передвищої освіти художньо-естетичних смаків, творчого ставлення до праці, глибокого розуміння технологічних особливостей створення декоративно-ужиткових виробів з деревини, формування інтегрованих знань, комплексних умінь і навичок художнього деревообробництва.

Програма передбачає оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти основними техніками художньої обробки деревини, а також технологіями виготовлення декоративно-ужиткових виробів.

#### **Основними завданнями курсу є:**

- формування у здобувачів фахової передвищої освіти стійкого інтересу до декоративно-ужиткового мистецтва;
- розвиток творчих здібностей та естетичних смаків;
- навчання основних прийомів і технік оздоблення, методики художнього проектування, технологій виготовлення та реставрування пошкоджених декоративно-ужиткових виробів;
- формування вміння планувати свою роботу, розробляти орнаментальні композиції, правильно підбирати орнаменти і техніки декоративного оздоблення;
- виховання у здобувачів фахової передвищої освіти національної самосвідомості, творчого ставлення до праці, глибокого розуміння впливу народного декоративно-ужиткового мистецтва на розвиток творчої особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Художня обробка дерева» у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності:**

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК16 Здатність розуміти основи образотворчої грамоти, аналізувати історичні етапи розвитку образотворчого мистецтва, художні твори; використовувати спеціальну термінологію; усвідомлювати значення образотворчого мистецтва у вихованні учнівської молоді.

СК17 Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

СК18 Здатність володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та засобами рисунку, живопису, композиції.

СК 22 Здатність володіти художніми техніками обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва.

СК 23 Здатність до аналізу традицій та сучасних тенденцій декоративно-прикладного мистецтва, ідентифікації та порівняння ознак різних його видів, навчання учнів технікам декоративно-прикладного мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності.

### **Програмні результати навчання**

Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у результатах навчання:

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти.

РН17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

РН18 Уміти розвивати творчу уяву, образне мислення та художній смак учнів.

РН19 Виявляти здатність до створення власних художніх задумів, розробляти ескізи, проекти, виконувати та презентувати творчі роботи.

РН22 Виявляти готовність до застосування художніх технік обробки матеріалів декоративно-прикладного мистецтва у гуртковій роботі та популяризації народного мистецтва.

РН23 Володіти знаннями та уміннями організації предметно-перетворювальної діяльності школярів у сфері декоративно-прикладного мистецтва.

## **4. Програма навчальної дисципліни**

**Тема 1. Вступне заняття. Завдання курсу «Художня обробка дерева». Основні види народних деревообробних промислів і художніх ремесел України. Вступне заняття. Завдання курсу «Художня обробка деревини». Основні види народних художніх промислів та райони їх побутування. Історія розвитку Творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини. Морфологія художньої обробки деревини.**

**Робоче місце, інструменти, обладнання, пристосування. Матеріали для виготовлення художніх виробів з дерева. Вимоги безпеки праці і виробничої санітарії.**

Історичні періоди становлення народних художніх ремесел та їх переростання у деревообробні промисли. Характеристика основних центрів народних деревообробних промислів, особливості їх створення і функціонування. Локальні особливості декоративно-ужиткових виробів з деревини, що

виготовляються у різних регіональних центрах народних художніх промислів. Тенденції розвитку народних деревообробних промислів у сучасний період. Життєвий та творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини.

Морфологія – наука про систему видів декоративно-ужиткового мистецтва. Характеристика видів декоративно-ужиткового мистецтва, родів, типологічних груп. Художня обробка деревини – як найпоширеніший вид народних художніх промислів України. Морфологічні особливості, типологія і семантика орнаментів декоративно-ужиткових виробів з дерева.

Характеристика робочого місця різьбяра. Інструменти для різьблення та технологія їх виготовлення. Пристосування для різьблення та технологія їх виготовлення.

Вимоги безпечної праці при виготовленні й оздобленні виробів з дерева. Санітарно-гігієнічні норми у навчально-виробничій майстерні. Правила пожежної безпеки.

### **Тема 2. Оздоблення деревини випалюванням.**

Технологія оздоблення виробів з дерева випалюванням Пірографія.

Піротипія. Матеріали, інструменти. Організація робочого місця. Прийоми роботи

**Лабораторні роботи.** Виготовлення орнаментальних або сюжетних композицій, оздоблення сувенірів.

### **Тема 3. Випилювання лобзиком.**

Матеріали. Інструменти. Обладнання. Прийоми випилювання. Кінцева обробка виробів.

**Лабораторні роботи.** Виготовлення виробів за власним задумом

### **Тема 4. Контурна різьба.**

Елементи і мотиви контурного різьблення. Матеріали. Інструменти. Прийоми роботи. Підготовка поверхні (шліфування, тонування, лакування) та виконання елементів і мотивів (ільчастого письма, штрихів, кутиків, сіточок, лунок та ін.) по не тонованому та тонованому фонах на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів контурного різьблення.

**Лабораторні роботи.** Оздоблення дерев’яних виробів орнаментальними або сюжетними композиціями.

### **Тема 5. Яворівська різьба.**

Основні поняття про Яворівську різьбу. Інструменти та допоміжні пристрої. Елементи і мотиви яворівського різьблення. Технологічний процес різьби: підготовка поверхні (шліфування, тонування, лакування, полірування) та виконання елементів (крапок, сіточок, підківок, півмісяця, кривульок, пшеничок, гілочок, травички та ін.) на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів яворівського різьблення. Правила безпеки праці.

**Лабораторні роботи.** Виконання елементів різьби на навчальних дощечках. Виготовлення залікових виробів за власним проектом.

### **Тема 6. Геометрична різьба.**

Основні поняття про геометричну різьбу. Інструменти та допоміжні пристрої для різьби. Прийоми роботи. Елементи і мотиви тригранно-виїмчастого різьблення. Підготовка поверхні (шліфування, лакування, полірування) та виконання елементів (зубчиків, моршійок, кривульок, ширинок, дужок, плайків, парканців, жолобків, розеток та ін.) на „тренувальних дощечках”. Створення простих орнаментальних композицій з елементів і мотивів тригранно-виїмчастого різьблення.

Правила безпеки праці.

**Лабораторні роботи.** Різьблення елементів та мотивів геометричної різьби. Складання ескізів композицій для оздоблення виробів. Оздоблення виробів геометричною різьбою (робота за власним задумом).

### **Тема 7. Інкрустація.**

Види інкрустації. Технологічний процес інкрустації. Матеріали, інструменти та допоміжні пристрої. Прийоми роботи. Правила безпеки праці.

**Лабораторні роботи.** Виконання елементів інкрустації.

### **Тема 8. Гуцульська (суха) різьба.**

Основні поняття про гуцульську різьбу. Технологічний процес різьби. Інструменти та допоміжні пристрої для різьби. Прийоми роботи. Правила безпеки праці.

**Лабораторні роботи.** Підготовка інструменту до роботи. Різьблення елементів та мотивів гуцульської різьби на навчальних дощечках. Складання ескізів композиції з елементів різьби. Оздоблення виробів гуцульською різьбою.

### **Тема 9. Прорізна різьба**

Прорізна різьба. Основні поняття про прорізну різьбу. Технологічний процес різьби. Прийоми роботи. Матеріали, інструменти та допоміжні пристрої. Підготовка інструменту до роботи. Прийоми різьблення. Правила безпеки праці.

**Лабораторні роботи.** Підготовка інструменту до роботи. Різьблення накладних елементів за взірцем. Складання ескізів композицій для оздоблення виробів прорізною різьбою. Підбір матеріалу. Перенесення малюнків на основу. Різьблення виробів. Виготовлення рамки технікою прорізного різьблення.

### **Тема 10. Виготовлення виробу за власним задумом.**

Виготовлення виробу за власним задумом. Складання ескізів. Підбір матеріалу. Виготовлення виробу столярним або токарним способами. Перенесення композиції на виріб.

Підготовка інструменту до роботи. Оздоблення виробів одним із видів різьби за власним задумом.

**Лабораторні роботи.** Складання ескізів композицій для оздоблення виробів. Перенесення композиції на виріб. Оздоблення виробів різьбою (за власним задумом).

### 5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
<b>Тема 1.</b> Вступне заняття. Завдання курсу «Художня обробка дерева». Історія розвитку Творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини. Морфологія художньої обробки деревини. Робоче місце, інструменти, обладнання, пристосування. Матеріали для виготовлення художніх виробів з дерева. Вимоги безпеки праці і виробничої санітарії.	8	2	-	2	-	2
<b>Тема 2.</b> Оздоблення деревини випалюванням	4	-	-	2	-	2
<b>Тема 3.</b> Випилювання лобзиком	4	-	-	2	-	1
<b>Тема 4.</b> Контурна різьба	12	-	-	4	-	5
<b>Тема 5.</b> Яворівська різьба	14	-	-	6	-	4
<b>Тема 6.</b> Геометрична різьба	33	-	-	20	-	8
<b>Усього годин за IV семестр</b>	<b>60</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>36</b>	<b>-</b>	<b>22</b>
<b>Тема 7.</b> Інкрустація.	7	1	-	-	4	2
<b>Тема 8.</b> Гуцульська (суха) різьба.	12	-	-	-	8	4
<b>Тема 9.</b> Прорізна різьба.	13	1	-	-	8	4
<b>Тема 10.</b> Різьблення композицій об'ємного або площинного характеру (за власним задумом).	13	-	-	-	10	3
<b>Усього годин за IV семестр</b>	<b>45</b>	<b>2</b>	<b>-</b>	<b>30</b>	<b>-</b>	<b>13</b>
<b>Усього годин за навчальним планом</b>	<b>105</b>	<b>4</b>	<b>-</b>	<b>66</b>	<b>-</b>	<b>35</b>

### 6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>IV семестр</b>		
1.	Художня обробка деревини як один із видів декоративно-прикладного мистецтва.	2
<b>Усього за IV семестр</b>		<b>2</b>
<b>V семестр</b>		
2.	Основні поняття про інкрустацію та гуцульську різьбу. Технологічний процес різьби. Прийоми роботи. Підготовка інструменту до роботи	1
3.	Основні поняття про прорізну різьбу. Технологічний процес різьби. Прийоми роботи. Підготовка інструменту до роботи	1
<b>Усього за V семестр</b>		<b>2</b>
<b>Усього</b>		<b>4</b>

### 7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<b>IV семестр</b>		
1.	Матеріали, обладнання, інструменти для художньої обробки деревини. Вимоги до організації робочого місця.	2
2.	Оздоблення деревини випалюванням. Пірографія та піротипія.	2
3.	Випилювання лобзиком. Матеріали та інструменти. Виготовлення виробів за взірцем.	2
4.	Контурна різьба. Матеріали та інструменти. Правила техніки безпеки.	2
5.	Оздоблення виробів орнаментальними або сюжетними композиціями.	2
6.	Яворівська різьба. Технологія різьблення. Історія виникнення.	2
7.	Різьблення елементів різьби на навчальних дощечках.	2
8.	Оздоблення виробів яворівською різьбою	2
9.	Геометрична різьба. Основні поняття про геометричну різьбу. Елементи геометричного різьблення.	2
10.	Розмічання навчальних абеток. Підготовка інструменту до роботи.	2
11.	Різьблення на навчальних дощечках «ліній», «кутиків», «трикутників».	2
12.	Різьблення на навчальних дощечках «чотирикутників»,	2

	«ромбів», «розеток».	
13.	Різьблення стрічкових орнаментів з «кутиків» та «трикутників».	2
14.	Складання ескізів композицій для оздоблення виробів геометричною різьбою.	2
15.	Оздоблення виробів геометричною різьбою за власним задумом.	2
16.	Оздоблення виробів геометричною різьбою за власним задумом. (продовження)	2
17.	Оздоблення виробів геометричною різьбою за власним задумом. (продовження)	2
18.	Кінцева обробка виробу. Захист творчого проекту.	2
<b>Усього за IV семестр</b>		<b>36</b>
19.	Інкрустація. Види інкрустації. Технологічний процес інкрустації. Прийоми роботи. Правила ТБ. Матеріали, інструменти та допоміжні пристрої для інкрустації.	2
20.	Навчальні вправи з інкрустації на навчальних дощечках.	2
21.	Гуцульська (суха) різьба. Основні поняття про гуцульську різьбу. Технологічний процес різьби. Правила ТБ. Інструменти та допоміжні пристрої для різьби.	2
22.	Розмічання навчальних абеток.	2
23.	Різьблення елементів та мотивів гуцульської різьби на навчальних дощечках (абетках).	2
24.	Різьблення елементів та мотивів гуцульської різьби на навчальних дощечках (абетках).	2
25.	Прорізна різьба. Основні поняття про прорізну різьбу. Технологічний процес різьби. Правила ТБ. Інструменти та допоміжні пристрої для різьби.	2
26.	Підготовка інструменту до роботи. Різьблення накладних елементів за взірцем	2
27.	Різьблення накладних елементів за взірцем	2
28.	Різьблення накладних елементів за взірцем	2
29.	Складання ескізів композицій для виготовлення виробу за власним задумом (рамки, шкатулки тощо). Підбір матеріалу. Перенесення малюнків на основу	2
30.	Різьблення виробів за власним задумом (проект)	2
31.	Робота над проектом. Різьблення виробів	2
32.	Робота над проектом. Різьблення виробів	2
33.	Кінцева обробка виробу	1
34.	Захист творчих проектів.	1
<b>Усього за V семестр</b>		<b>30</b>
<b>Усього годин</b>		<b>66</b>

### 7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку декоративно-прикладного мистецтва.	1
2.	Роль і місце художньої обробки деревини у житті народу.	1
3.	Види оздоблення деревини випалюванням.	1
4.	Розробити ескіз композиції для випалювання.	1
5.	Випилювання електрифікованим інструментом.	1
6.	Види контурної різьби.	1
7.	Покриття деревини різними барвниками.	1
8.	Розробити ескіз для оздоблення тарелі сюжетною композицією з використанням контурної різьби.	1
9.	Удосконалення навичок контурного різьблення.	2
10.	Історія розвитку яворівського різьблення.	1
11.	Розробити ескіз композиції для оздоблення тарелі або кришки шкатулки яворівською різьбою.	1
12.	Удосконалення навичок різьблення елементів яворівської різьби.	2
13.	Історія розвитку геометричного різьблення.	1
14.	Види орнаментів геометричного різьблення.	1
15.	Удосконалення навичок виконання елементів геометричного різьблення.	2
16.	Розробити ескіз композиції для оздоблення виробу геометричною різьбою.	1
17.	Удосконалення навичок геометричного різьблення.	3
<b>Усього за IV семестр</b>		<b>22</b>
18.	Тенденції розвитку народних деревообробних промислів у сучасний період.	1
19.	Життєвий та творчий шлях відомих народних майстрів художньої обробки деревини.	1
20.	Покриття деревини різними барвниками.	1
21.	Удосконалення навичок різьблення технікою гуцульського різьблення.	3
22.	Виготовлення композицій технікою прорізного різьблення	4
23.	Виготовлення композицій (за власним задумом)	3
<b>Усього за V семестр</b>		<b>13</b>
<b>Усього годин</b>		<b>35</b>

#### Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи

**5 балів** – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання;

правильно виконує лабораторні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

**4 бали** – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує лабораторні завдання.

**3 бали** – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

**1-2 бали** – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

## 8. Методи навчання

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

## 9. Методи контролю

Поточний контроль, оцінювання розробок ескізів оздоблення виробів різьбою, проміжне та кінцеве оцінювання виготовлення виробів та їх оздоблення різьбою за власним задумом, перевірка виконання здобувачами освіти завдань для самостійної роботи, екзамен

## 10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни з навчальної дисципліни «Художня обробка дерева»

**Оцінку «5», «відмінно»** – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має значні систематизовані, ґрунтовні теоретичні знання, практичні навички і вміння;
- визначається здатністю застосовувати спеціальні знання, навички компетенції, неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання самостійно;
- схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;
- здатний до самокерування при навчанні.

**Оцінку «4», «добре»** – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має широкі загальні знання і систематизовані конкретні базові теоретичні знання про інструменти для різьблення, прийоми різьблення, основи малюнку і композиції.

- має конкретні практичні знання та вміння виготовлення з дерева простих художніх виробів та виконання різьби. Здатний виконувати завдання під керівництвом.

- Відповідає за своє власне навчання і має обмежений досвід практики у конкретному аспекті роботи. Дотримується норм витрат матеріалів(ресурсів).

- робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання;

- відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної;

- здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

**Оцінку «3», «задовільно»** – здобувач фахової передвищої освіти, який:

- має обмежений обсяг знань, навичок і більш широкі компетенції, які є в основному конкретними і загальними за характером про інструменти для різьблення і столярної обробки, з уміння виготовляти з дерева прості художні вироби, прийоми різьблення;

- вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки.

- застосовує навички під керівництвом у контрольованому середовищі, несе часткову відповідальність за своє навчання.

- здатен опрацювати матеріал самостійно.

**Оцінку «2», «незадовільно»** – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який:

- фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки;

- має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни;

- демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена;

- має незначні загальні знання або базові загальні знання про інструменти для різьблення, прийоми різьблення;

- здатний виконувати прості завдання з виконання столярних операцій, заточування інструменту під прямим керівництвом у структурованому середовищі (Навички навчання потребують структурованої підтримки);

- не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для діяльності в закладах загальної середньої освіти;

- не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

## Критерії оцінювання творчих робіт здобувачів фахової передвищої освіти

	Критерії	Показники	Максимальна кількість балів
A	За змістом	Як виконана робота? За зразком, із частковими змінами або за власним задумом. Ідея або уява, що лежать в основі виробу. Наскільки вдалося це втілити.	5
B	За матеріалом	Як підібрано матеріал? Наскільки він відповідає задуму, технології. Як використовувалися його властивості, колір, форма?	5
C	За технікою виконання	Наскільки охайно виконана робота? Який рівень самостійності? Які прийоми і технології використовувалися? Які інструменти й наскільки грамотно застосовувалися? Швидкість і індивідуальний темп роботи здобувача освіти.	5
D	За відповідністю народним традиціям	Чи дотримано традицій у використанні малюнка, форми, кольору?	5
E	За естетичним оформленням	Що нового здобувач передвищої освіти вніс у виріб? У технологічний процес? Наскільки він зумів проявити своє особистісне бачення? Які він зробив відкриття в сфері застосування технології й у специфічних засобах виразності?	5

➤ Формула визначення оцінки:

$$\text{➤ } \frac{A+B+C+D+E}{5}$$

### 11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Інструкції з Правил техніки безпеки.
3. Навчально-методичні посібники.
4. Дидактичні матеріали.
5. Інструктивні картки.
6. Розмічальні, вимірювальні та різблярські інструменти.
7. Зразки виробів.

8. Презентації по темах.
9. Таблиці по темах.
10. Підручники.
11. Методичні розробки по темах.

## **12. Рекомендована література**

### **Основна**

1. Бойчук В.М. Навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів різьбленню деревини : навч. посіб. Вінниця : ВАТ «Ландо Лтд». 2007. 248 с.
2. Ботюк О. Ф. ДЕРЕВОЗНАВСТВО : навч. посібник. Тернопіль : Астон. 2002. 100 с.
3. Бруква В. В., Пятничук Т. В. Матеріалознавство для столярів : підручник Київ : Техніка. 2006. 296 с.
4. Войтович І. Г. Основи технології виробів з деревини : підруч. для студ. Львів : Нац. лісотехн. ун-т України. 2010. 304 с.
5. Гушулей Й.М. Основи деревообробки : навч. посіб. для уч. 8 класу серед. загальноосвіт. шк. Тернопіль : Підручники і посібники. 2000. 88 с.
6. Оршанський Л. В. , Курач М. С. , Цісарук В. Ю. , Ясеницький В. Є. ; Технологія деревообробного ремесла : навчальний посібник. Тернопіль: ТЗОВ «Тернограф». 2012. 500 с.

### **Допоміжна**

7. Оршанський Л. В., Андріюк П.В. Основи гуцульського художнього деревообробництва : навч. посіб. Косів: Писаний Камінь. 2002. 236 с. :
8. Оршанський Л.В., Криванчик Р.Ф. Технологія художньої обробки деревини: навч. посіб. для студ. Дрогобич: Коло. 2001. 228 с.
9. Оршанський Л.В. Традиційний український орнамент. Методика навчання: навч.-метод. посіб. Дрогобич: РВВ ДДПУ. 2008. 200 с.
10. Оршанський Л.В. Українське художнє деревообробництво: історія і перспективи розвитку. Художні ремесла в школі : навч.-метод. посіб. для студ.. Дрогобич : РВВ ДДПУ. 2007. 37 с.
11. Оршанський Л.В. Художньо-трудова підготовка майбутніх учителів трудового навчання : монографія. Дрогобич: Швидко Друк. 2008. 278 с.
12. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Наукове видання НАН України: Львів: Світ. 2002. 480с .